

48 uur Amerikaanse componisten

Première

New European Ensemble X Nick Verstand

Felicia van den End, fluit

James Meldrum, klarinet

Pepe Garcia, vibrafoon

Malgorzata Walentynowicz, piano

Rada Ovcharova, viool

Willem Stam, cello

Nick Verstand, lichtsculpturen en scenografie

Terry Riley

In C (1964)

Salvador Breed

Twiske (2024)

Like Paint (2024)

Steve Reich

Double Sextet (2007)

- Fast-Slow-Fast

“Het idee om New European Ensemble een samenwerking aan te laten gaan met de audiovisuele kunstenaar Nick Verstand vond zijn oorsprong in de voorstelling *Within Without* die hij met componist Salvador Breed maakte voor Theater Carré” aldus Emlyn Stam, artistiek leider van het ensemble. “Het was een lichtspel dat gestuurd werd door de muziek. *Within Without* bestond uit een choreografie die uitgevoerd werd door lichtsculpturen. Het werk had een verstillend en een concentratie die naar mijn gevoel heel goed zouden passen bij *Double Sextet* van Steve Reich, met zijn verschuivende ritmische lagen. Het leek me een goed idee om de muziek van Reich en het lichtwerk van Verstand bij elkaar te brengen.” Daarnaast vroeg het ensemble Salvador Breed om muziek te schrijven voor dit programma. “Hij slaat in zijn muziek een brug tussen pop en klassiek. Hij voegt twee onderdelen aan het concert toe. *Like Paint*, een bespiegelend elektronisch stuk dat ambient en minimal combineert en *Twiske*, dat geïnspireerd is op Steve Reich. Dat mondt uit in *Double Sextet*. Nick Verstand heeft bij deze stukken een choreografie gemaakt voor laser en bewegende lichtbundels die zonder vertraging op de muziek reageert.” aldus Emlyn Stam.

Salvador Breed – *Twiske* en *Like Paint* (2024)

Twiske en *Like Paint* zijn verwante stukken. *Twiske* is geïnspireerd op het werkproces en filosofie van Steve Reich. Terwijl Reich voor zijn muziek put uit de energie van de metropool New York, gebruikt Breed ‘t *Twiske*, een natuurgebied ten noorden van Amsterdam, als bron van inspiratie. “Ik wandel daar sinds vorig jaar elke ochtend”, zegt hij. “De muziek is een ode aan de vreugde van de wandelingen, de veerkracht van de natuur, en de veelzijdigheid van de prachtige vogels en hun zang.” In het daaropvolgende stuk *Like Paint* gebruikt Salvador Breed het frequentiespectrum van *Twiske* om een abstracte klankschildering te maken. Het doel van Breed is om de staat van trance die opgeroepen wordt door het werk van Steve Reich langs een andere weg te bereiken. Niet door een veelheid aan impulsen, maar juist door de aanwezigheid daarvan sterk te beperken. Hij hanteert daarbij de harmonische en dissonante elementen van het frequentiespectrum als een penseel om daarmee door de tijd verfstreken in klank aan te brengen.

Steve Reich - *Double Sextet* (2007)

Al vroeg ontwikkelt Steve Reich een liefde voor jazz. Hij studeert compositie bij Darius Milhaud en Luciano Berio, maar verdiept zich in de modale jazz van John Coltrane. Experimenten met bandrecorders leiden tot composities waarin hij het principe van faseverschuiving toepast. Hij komt in aanraking met Balinese gamelanmuziek en Ghanese percussie. Op basis van die ervaringen componeert hij zijn eerste lange werk, *Drumming*. In de loop van de jaren zeventig gaat hij met overlappende en in elkaar grijpende patronen werken. Nog later gebruikt hij spraakpatronen als basis voor zijn muziek en maakt hij in samen met zijn vrouw Beryl Korot composities waarin video een belangrijk element is.

Steve Reich schreef Double Sextet voor het Amerikaanse ensemble 'eighth blackbird'. Het heeft een bezetting van fluit, klarinet, vibrafoon, piano, viool en cello. In de oorspronkelijke uitvoering, die ook door New European Ensemble uitgevoerd wordt, laat hij het ensemble met zichzelf dubbelen. Het speelt live mee met een opname, een procedé dat hij al toepaste in zijn Counterpoint-stukken en in Different Trains. Door de bezetting te verdubbelen kunnen twee identieke instrumenten in elkaar grijpen en een samengesteld patroon vormen. Reich zegt daarover: "Je hoort hoe de piano's en de vibrafoons dat doen in een krachtig ritme dat de rest van het ensemble voortjaagt. Het idee om een musicus tegenover een opgenomen evenbeeld te plaatsen gebruikte ik al in Violin Phase uit 1967. Ik heb dat in Different Trains voor het eerst uitgebreid naar een kamerensemble dat meespeelt met een opgenomen versie van zichzelf. Door zo'n ensemble in zijn geheel te verdubbelen maak je het mogelijk dat zich meerdere gelijktijdige weefsels van identieke instrumenten ontwikkelen die uit onafhankelijk bewegende melodielijnen bestaan." Double Sextet bestaat uit twee snelle delen en een langzaam middendeel. Het is een werk dat voortvarend uit de startblokken gaat en die kracht in het laatste deel weer oppikt. Reich zelf bestempelt het als een van zijn betere stukken. Hij was er dan ook bijzonder gelukkig over dat het hem in 2009 de Pulitzer Prijs voor Muziek opleverde.

Nick Verstand - lichtsculpturen en scenografie

Speciaal voor dit concert ontwikkelde Nick Verstand een kinetische lichtinstallatie. De installatie bestaat uit entiteiten van licht die rondom de muzikanten bewegen en verbonden zijn met de muziek. "De trance-achtige bewegingen van licht en geluid creëren een modern ritueel", zegt hij. "Er is een direct verband tussen wat je ziet en wat je hoort. Het is één expressie." Tijdens Double Sextet spelen de entiteiten samen het sextet. Verder gebruikt hij laserlicht als visuele muur om de beleving van de architectuur van de ruimte te beïnvloeden.

Nick Verstand studeerde samen met Salvador Breed muziektechnologie aan de HKU. Hij onderzoekt de menselijke perceptie door middel van ruimtelijke audiovisuele composities. Zijn autonome installaties en optredens bewegen zich op de grens tussen het materiële en het immateriële, en komen tot stand via gezamenlijke ontwerpprocessen gericht op het doorbreken van sociale grenzen. De resulterende intuïtieve ervaringen, co-creaties van kunstenaar en publiek, genereren een hypnotiserende omgeving voor het onderbewustzijn. Nick Verstand heeft geëxposeerd en opgetreden in Stedelijk Museum Amsterdam, The Shed (NYC), Museum of Contemporary Art (Shanghai, CHN), Nationale Opera & Ballet (NL), STRP Festival, Design Society (CHN), Paris Couture Week (FR), SXSW (USA), Dekmantel Festival, Art Central Hong Kong, MTV VMAs (NYC), Design Museum Gent (BE), Le Guess Who (NL), Iceland Airwaves (IS), Dutch Design Week en werkte samen met kunstenaars als Iris van Herpen, Björk, Lykke Li, Eefje de Visser, Charlotte Adigéry, Doja Cat, Fatima Yamaha en Suzanne Ciani.

Dezeen selecteerde zijn project AURA als een van de top 10 kunstinstallaties van 2017, naast Olafur Eliasson, Ai Weiwei en Anish Kapoor. Nick Verstand en Salvador Breed werken zeven jaar samen aan installaties (ANIMA, AURA, ESPER, Between Mind and Matter, Imaginary Limit, Resonance Room) en performances (Within Without, Oblique Time).

Salvador Breed

Salvador Breed studeerde muziektechnologie aan de HKU. Breed creëert en vervormt geluid en technologie voor een veelheid aan toepassingen, zoals concerten, modeshows en interactieve kunstinstallaties. Hij houdt zich bezig met manieren waarop akoestiek, natuurlijke sfeer, stilte en ruimte elkaar verrijken, waarbij hij noties van luisteren, ervaren en voelen bij het publiek uit wil breiden. Hij ziet zich als een choreograaf van geluid, maar ook als componist: hij kan krachtig dissonerende geluiden inzetten om de impact te vergroten van momenten die te vaak als vluchtig beschouwd worden. Met veldopnames, analoge en digitale technologieën legt hij sferen, bewegingen en gebeurtenissen vast, en laat zodoende de grenzen tussen muziek en geluidsontwerp vervagen. Als medeoprichter van ruimtelijk geluidsbedrijf 4DSOUND is hij gespecialiseerd in het componeren van ruimte als belangrijk element van soundtracks. Hij heeft onder meer gewerkt met modeontwerpster Iris van Herpen, architect Phillip Beesley, choreograaf Russell Maliphant, popfenomeen ARCA en producer Max Cooper. Ook maakte hij werken voor verschillende internationale musea, de Dutch Design Week en STRP Festival.

New European Ensemble

Opricht in 2009 vertelt New European Ensemble (NEuE) verhalen door middel van de communicatieve kracht van nieuwe muziek. Verhalen die tot doel hebben ons begrip van de menselijke ervaring en onze omgeving te reflecteren, uit te dagen, te inspireren en te verdiepen. Het ensemble combineert muziek vaak met film, literatuur, theater, dans en beeldende kunst. Het heeft samengewerkt met Edward Snowden, Boris van der Ham, Nick Verstand, DeFrame, Opera2Day, Het Nationale Theater, Amnesty International, Het Internationaal Strafhof en War Child. In 2019 werd NEuE bekroond met de prestigieuze Kersjesprijs. Componisten als Mark Anthony Turnage, José María Sánchez-Verdú, Anna Thorvaldsdóttir, Guo Wenjing, Carlo Boccadoro, Martijn Padding en Klas Torstensson hebben werken voor het ensemble geschreven. De musici van het ensemble werken regelmatig samen met jonge componisten en uitvoerders op het Koninklijk Conservatorium in Den Haag en op conservatoria over de hele wereld.